

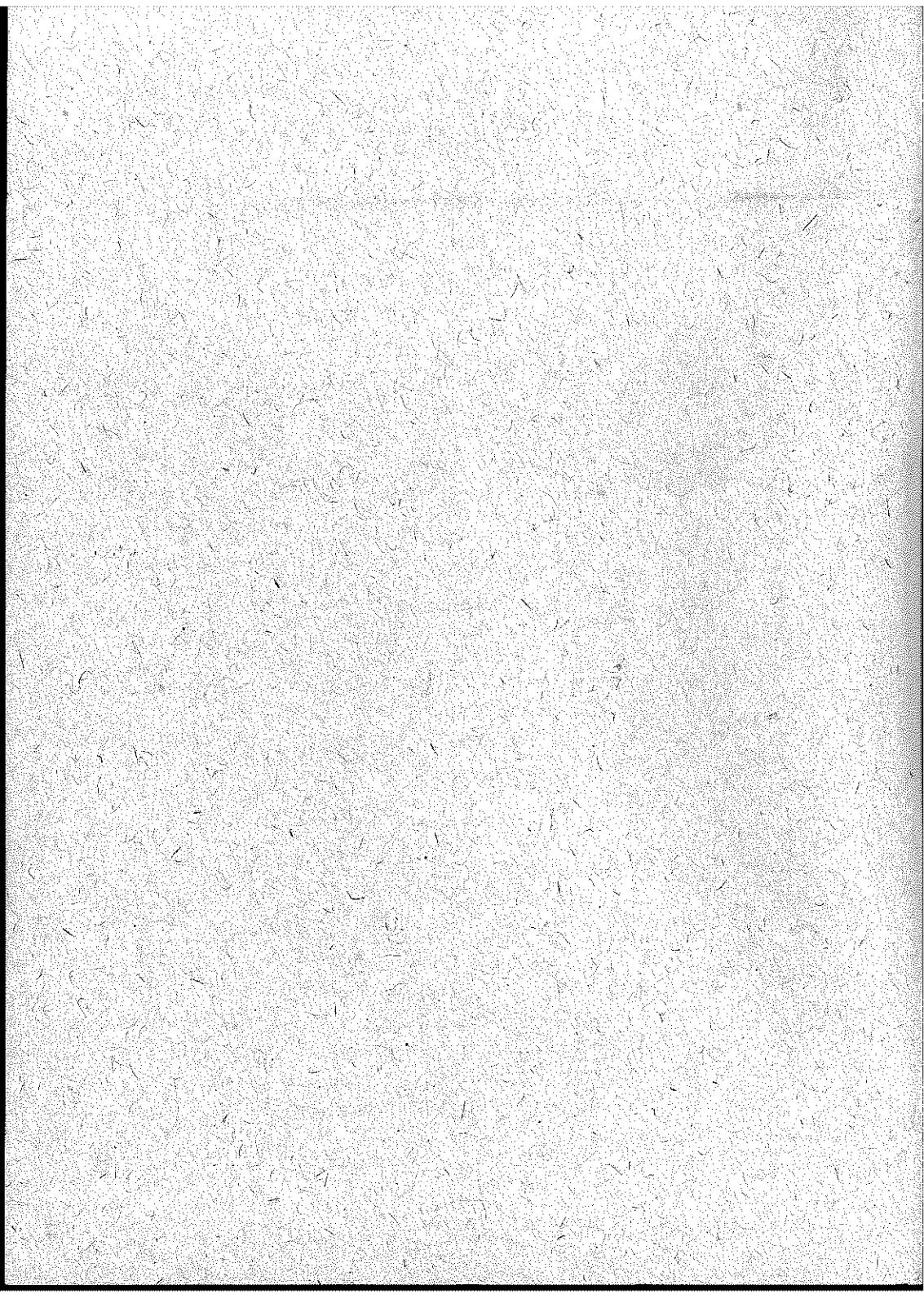
Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JUL.-AVG. 1994/7-8

- ▲ DOMA IN V SVETU ● Obiskali smo študijske krožke ● 43 udeležencev programov UŽU obiskalo ACS ● Ugotavljanje in potrjevanje znanja ● Veseli me ponuditi svoje znanje ● Izobraževanje odraslih in moč ● ▲ S POTI ● Z obiska Open universiteit na Nizozemskem ● ▲ PONUJAJO VAM ● Zbornik Evropa - handbuch Weiterbildung ● ▲ POSVETI, KONFERENCE ● Izgrajevanje civilne družbe
- ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnowo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali telesne vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnatе, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:
X.400: C=si;ADMD=mail;PRMD=ac;O=ijs;S=guest;G=lj-acrs
RFC-822: lj-acrs.guest@ijs.si
DECnet: STENAR:LJACRS

DOMA IN V SVETU

Obiskali smo študijske krožke

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Biovrtnarjenje

Očitno je, da zdrava prehrana in njeni pripravi zbujačata zanimanje številnih študijskih krožkov, saj se jih veliko odloča za obravnavo omenjene teme. Tudi v Ormožu je bilo zanimanje za zdravo prehrano odločilno za ustanovitev krožka Biovrtnarjenje. Krožek deluje pri Ljudski univerzi Ormož, vodi pa ga Ernest Vodopivec. V krožku je sedem članic, ki si prizadevajo na manjšem vrtu ustvariti primerne razmere in zasaditi rastline. V ta namen so izdelale kompost in pripravile tla za biovrt, gredice za setev in saditev ter določile sestavine za varstvo rastlin. Pri delu si pomagajo s članki, strokovnimi knjigami in biokoledarjem. Nekatere informacije o svojem delu bodo sporočile javnosti po radiju.

Na petnajstem srečanju so nam udeleženke pokazale biovrt, ki so ga posejale, nadaljevanje srečanja pa je potekalo v prostorih osnove šole Svetinje. Mentorica Mimica Pišek je predstavila program za prihodnja srečanja, nato pa so si članice razdelile gradivo in naloge za nadaljnje delo.

Udeleženke krožka Biovrtnarjenje si želijo nadaljevati delo tudi jeseni, ko bodo obravnavale temo o bioprehrani. Ob koncu dela bodo priredile piknik.

Uredimo naš kraj

Poleg krožka Kuhinja na Postojnskem, o katerem smo že poročali, deluje tudi v Postojni pri Ljudski univerzi še dva krožka: Uredimo naš kraj in Lokalni TV-program. Vodi ju Breda Podboj.

Natančej, krožek Uredimo naš kraj poteka v Knežaku (vas blizu Postojne) pod mentorstvom Marije Urbančič. Mentorica je povabila k sodelovanju vse krajanje, ki so želeli sodelovati pri reševanju ekoloških problemov vasi. Krožek ima osem članov, sestajajo se dvakrat na mesec po dve uri na domu mentorice v Knežaku.

Vodilo članov študijskega krožka je urediti in očistiti svoj kraj in ustvariti možnosti za razvoj kmečkega turizma. Ob tem ugotavljajo, da bi bile nekatere geološke posebnosti kraja, kot je arhitektonsko okno, lahko prava turistična zanimivost.

Udeleženci so se odločili, da bodo odvažati gospodinjske odpadke sami, ne da bi čakali, da bo storil to nekdo drug, na primer občina. Tako so se začeli učiti razvrščanja

odpadkov, organizirali so pa tudi odvoz neuporabnih smeti. Akciji so se pridružili tudi drugi krajani, ki so želeli sodelovati pri reševanju ekoloških problemov. V prihodnje bodo pri delu pomagali tudi otroci iz ekološkega krožka pri osnovni šoli v Knežaku.

Lokalni TV-program

Krožek je začel delovati sredi marca pod vodstvom mentorice Nevenke Burger. V njem je šest članov, ki se srečujejo na Srednji šoli Postojna. Krožek deluje v odličnih razmerah, saj jim je srednja šola odstopila svoj TV-studio; tam lahko v celoti uresničijo postavljene cilje. Člani pa so to prednost izrabili in neutrudno zbirajo informacije za pripravo programa. V krožku pripravljajo različne oddaje iz gospodarstva, športa, kulture in izobraževanja. S temi programi zajemajo del postojanske občine. Pri delu v krožku občasno sodelujejo svetovalci za glasbo in film.

Delovanje tega krožka se nekoliko razlikuje od drugih krožkov. Krožek je usmerjen predvsem akcijsko, člani se sestanejo le za 30 minut, si razdelijo naloge, potem pa si vsak sam prizadeva za uresničevanje ciljev. Ob našem obisku je ena članica na kratko predstavila izide ankete o izobraževanju mladih. Nato so nam člani pokazali reklamo za študijske krožke, ki so jo dobili pri sodelovanju z drugimi krožki. Med potekom krožka uporabljajo: videokasete, računalnike in gradivo za strokovno pomoč.

Uspešnost dela spremljajo sproti, vrednotijo pa ga na podlagi uresničevanja skupno postavljenih ciljev.

Jasmina Mirčeva, ACS

43 udeležencev programov UŽU obiskalo ACS

V šol.letu 1993/94 so potekali izobraževalni programi Usposabljanje za življenjsko uspešnost v 11 izobraževalnih organizacijah; v 7 ljudskih univerzah (Maribor, Tržič, Celje, Nova Gorica, Trebnje, Radovljica, Miklošič) in v 4 zasebnih izobraževalnih organizacijah (DOBA Maribor, INTER-ES Kanal, MI AMIGO Mengš, ITD Mežica). Program je končalo 162 udeležencev.

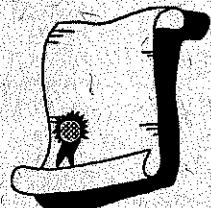
Potek izvajanja in rezultate smo na ACS spremljali na več načinov: s hospitacijami, s pogovori in na delavnici. Opazovali smo potek učnih ur v učilnicah in zunaj njih, pogovarjali smo se z učitelji v programih UŽU, organizatorji (polstrukturirani intervju), udeleženci pa so odgovarjali na ankete. Organizirali smo tudi dve evalvacijiški delavnici, eno z učitelji, drugo z udeleženci programov UŽU.

Na evalvacijsko delavnico z udeleženci programov UŽU smo povabili 120 udeležencev iz vseh organizacij. Obiskalo nas je 43 udeležencev; iz MI AMIGA 9, iz IS Miklošič 2, iz LU Tržič 8, iz LU Maribor 3, iz Dobe 11 in iz INTER-ESa 10. Sodelavke ACS, učitelj UŽU Tohe Kramarič, dve bodoči učiteljici UŽU Rénata Kišek in Martina Mlinar ter štirje študentje 1. letnika andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Brigita Sinur, Klemen Drofenik, Nataša Seljak in Marjan Musek) smo opravili z udeleženci 2 intervjuja, popoldne pa smo si skupaj ogledali staro Ljubljano.

O tem kaj so nam udeleženci povedali o sebi in kako je uporabno znanje, ki so si ga pridobili v programu UŽU, bomo poročali v naslednjih Novičkah.

Olga Drofenik, ACS

Ugotavljanje in potrjevanje znanja

Na Andragoškem centru Slovenije poteka razvojni projekt za postavitev mreže ugotavljanja in potrjevanja znanja (v nadaljnjem besedilu tudi UPZ). Zamisel prihaja iz anglo-saksonskih dežel, kjer izvajajo UPZ že več kot deset let. Označujejo jo z različnimi imeni: Uradna potrditev poprejšnjega učenja (Accreditation of Prior Learning - APL), Priznanje poprejšnjega in izkušenjskega učenja (Recognition of Prior and Experiential Learning), Ocenjevanje poprejšnjega učenja (Prior Learning Assessment) ipd. Na ACS smo se odločili za uporabo izrazov 'ugotavljanje' in 'potrjevanje'.

Oglejmo si najprej, o kakšnem znanju želimo govoriti in kaj pomenita v tej zvezi pojava 'ugotavljanje' in 'potrjevanje'. Gre za neformalno pridobljeno znanje:

- izkušenjsko znanje (izkušnje, pridobljene na delovnem mestu, življenjske izkušnje),
- znanje, pridobljeno s samostojnim izobraževanjem
- znanje, pridobljeno ob neformalnem druženju,
- znanje, pridobljeno s pomočjo drugih oseb,
- znanje, pridobljeno pri ukvarjanju s konjičkom.

Znanje se je širilo po takšnih poteh, odkar živi človeštvo. Že pri starih Grkih najdemo zapise filozofov, ki so priznavali izkušenjsko učenje; v srednjem veku se je znanje širilo od mojstra do vajenca; kasneje pa po vodenih pogovorih med prijatelji in znanci (npr. saloni v preteklem stoletju v Franciji in Italiji!), z organiziranim dopisovanjem med posamezniki, kjer je eden prevzel vlogo poučevalca. Dandanes je veliko možnosti za pretok znanja po neformalni poti, ki jih prinašata predvsem bliskovit razvoj medijev v zadnjih desetletjih (od radia, kina, televizije do računalnikov) in nova miselnost, ki je

človeku odprla vrata v vseživljenjsko izobraževanje. Pod pojmom 'ugotavljanje' znanja razumemo skupnò (ustanova in posameznik I) zbiranje podatkov o znanju, ki ga je nekdo pridobil na prej omenjeni način. Ugotavljanje poteka dle časa (od nekaj tednov do nekaj mesecev), zajema pa zbiranje najrazličnejših dokazil o znanju, priporočil, ki jih pošlejo nekdanji ali zdajšnji delodajalci ali stranke neke osebe, raznih izdelkov, ki jih je oseba nekoč ustvarila, ipd. Na podlagi dokazil se potem ustanova odloči, ali je potrebno še preverjanje z izpiti. 'Potrjevanje' pa pomeni uradno priznanje takšnega znanja in izdajo spričevala ali potrdila zanj. Kako poteka celoten proces, si bomo podrobneje ogledali kasneje.

Prvi, ki so se sredi šestdesetih let zavedeli, da je neformalno pridobljeno znanje bogastvo, ki ga je treba izrabiti in formalno priznati, so bili Američani. V sedemdesetih letih so opravili raziskavo: Cooperative Assessment of Experiential Learning, CAEL (Vzajemno ocenjevanje izkušenjskega učenja), v kateri je sodelovalo 10 različnih univerz in kolidžev. Izid raziskave je pokazal, da je znanje, pridobljeno zunaj izobraževalnih ustanov, lahko enakovredno ali celo boljše od tistega, ki je pridobljeno na tradicionalnih izobraževalnih ustanovah, da je mogoče to znanje z ocenjevalnimi metodami, ki se danes uporabljajo, ovrednotiti in da ga bo mogoče - če se bo sistem tudi v praksi izkazal kot učinkovit - kot model včleniti v izobraževalne programe. Pripravili so načrt za izvajanje UPZ in omogočanje vpletanja tako pridobljenih spričeval v sistem formalnega izobraževanja in morebitnega pridobivanja nazivov. Izobraževalne ustanove v ZDA so se hitro navdušile za UPZ in danes se s to dejavnostjo ukvarja že več kot 1200 univerz in kolidžev. Kasneje (v osemdesetih letih) so zgledu ZDA sledile tudi druge dežele. Prva je bila Velika Britanija, ki je namenila vpeljevanju UPZ večjo vsoto denarja; povabila je večje število strokovnjakov iz ZDA in poslala tja na šolanje tudi svoje ljudi. Proti koncu osemdesetih let pa se je dejavnost UPZ čedalje hitreje širila, najprej v Kanadi, Avstraliji, kašneje v Novi Zelandiji, Nemčiji in drugje.

Za Slovenijo je postavljanje mreže UPZ izredno pomembno, ker odpira poleg zdajšnjih šol in izobraževalnih ustanov nove možnosti za pridobivanje izobrazbe, odkriva znanje, ki so ga posamezniki pridobili z izkušnjami ali samoizobraževanjem in omogoča preverjanje znanja na nekem osrednjem mestu, vsem, ki so obiskovali najrazličnejše neverificirane izobraževalne programe.

Ustanove, ki se ukvarjajo z UPZ

UPZ poteka različno. Lahko se z dejavnostjo ukvarja posebej za to pooblaščena ustanova, lahko pa je to telo ali komisija, ki deluje v sklopu katere koli izobraževalne ustanove. Postopek je razdeljen na tri dele: ugotavljanje, morebitno preverjanje (če je znanje mogoče ustreznno dokazati kako drugače, se lahko ta del izpusti) in potrditev znanja. Znanje dokončno potrdi še telo, komisija ali ustanova na višji ravni. To nalogu opravljajo za to posebej pooblaščeni državni organi.

Za vsako področje uresničevanja dejavnosti je treba določiti standarde znanja. Ustanovi se posebna komisija na državni ravni in ta potrdi standarde, ki jih je pripravilo ustreznost strokovno telo. Standardi znanja so merilo kandidatovega znanja in obvladovanja

spretnosti. Zaželeno je, da so usklajeni s tistimi, ki jih pridobijo posamezniki v rednih solah, zato so po navadi v komisijah tudi predstavniki šolstva.

V nekaterih deželah sme obstajati v sklopu države le ena različica standardov znanja za vsako posamezno področje, druge jih dopuščajo več, delodajalci pa se odločijo za tisto, ki jim bolj ustreza. Še boljše je, če pri pripravi standardov sodelujejo tudi druge zaniteresirane, kot npr. delovne organizacije. Tako nastanejo sčasoma katalogi znanja za posamezno področje.

Ugotavljanje znanja

Ugotavljanje znanja je dolgotrajnejši proces, ki poteka v interakciji med kandidatom in svetovalcem, osëbo, ki je za kandidata nekako odgovorna, saj je to človek, ki kandidata sprejme takoj na začetku 'pod svoje okrilje', mu je ves čas v oporo ter ga vodi in spremja vse do konca procesa. Na prvem srečanju se svetovalec in kandidat podrobneje seznanita in skupaj ugotovita, kakšni so kandidatovi cilji. Pri nadaljnjih srečanjih se dogovorita, kakšna dokazila, priporočila ali potrdila o svojem znanju lahko kandidat priskrbi in kolikšnem času. Svetovalec je oseba, ki je podrobno seznanjena s standardi znanja za posamezna področja, s tem, kakšne vrste dokazila, potrdila o znaju ali priporočila so veljavna, in na podlagi tega znanja presodi, ali potrebuje kandidat še kakšno dodatno izobraževanje. Ker je dobro poucen o najrazličnejših izobraževalnih ustanovah, ki so kandidatu na voljo, mu svetuje, kam naj se le-ta obrne. Postopek zbiranja dokazil in priprave na preverjanje trajajo po navadi od nekaj tednov do nekaj mesecov. V tem času se kandidat večkrat sreča s svetovalcem, da ta lahko postopno ugotavlja vrzeli v njegovem znanju. Če je potrebno, seznaní z različnimi metodami, tehnikami in tehnologijo samostojnega učenja ali pa ga napoti v ustrezne izobraževalne programe. Svetuje mu tudi, če se pojavijo težave pri učenju. Da bi svetovalcu vse to omogočil, pripravi kandidat že na začetku svoj življenjepis (curriculum vitae), iz tega pa skupaj izluščita pretekle dosežke in pripravita načrt za pridobitev delne ali popolne kvalifikacije.

Preverjanje znanja

Preverjanje opravljajo posebel usposobljeni in pooblaščeni spraševalci, ki imajo za to licenco. Od njih se ne zahteva le strokovno znanje za posamezno področje, temveč morajo imeti tudi primerne osebne lastnosti, kakršne tako delo zahteva. Spraševalec mora biti sprejemljiv in imeti posluh za različne kulture, načela in sposobnosti; biti mora zanesljiv in objektiven. Njegova naloga je, da skupaj s kandidatom preveri in oceni znanje po postavljenih merilih (standardih) za pridobitev spričevala; spraševalec odloči, ali so kandidatova dokazila verodostojna in še zmeraj veljavna (niso zastarala!), ali so predloženi izdelki res kandidatovo delo in ali je njegovo znanje uporabno v praksi; ali je potrebno še dodatno preverjanje. Le-to poteka v primerem okolju in sproščenem ozračju. Uporablja se najrazličnejše nove, izvirne metode ocenjevanja, ki so po navadi različne od splošno veljavnih:

- pogovor,
- demonstracija,
- ocena primerov, izdelkov ali drugega priloženega gradiva, opravljenega dela, rešenih problemov,
- preskus (testiranje) na delovnem mestu
- preskus (testiranje) opravljanja dela (popravilo pokvarjene aparature),
- simulacija delovnih nalog in situacijski preskusi (primerni predvsem za ocenjevanje celostnega znanja: analitično razmišljanje, odločanje, občutljivo odločanje na vedenje drugih, sposobnost sporazumevanja in načrtovanja ipd.)

Pri ocenjevanju izdelka sta navzoča vsaj dva strokovnjaka. Kandidat v pogovoru razloži, kako je zasnoval in izdelal določen predmet.

Potrjevanje znanja

Sistem nadgrajevanja znanja za pridobitev kvalifikacije poteka po načelu zbiranja 'kreditnih' točk, ki je v tujini razširjen, predvsem v anglosaksonskih deželah, tudi v rednem šolstvu (predvsem visokem). Kandidat pridobi z vsakim opravljenim izpitom točko (credit), in ko zbere dovolj točk, pridobi določen naziv. Naziv lahko podeli le posebej pooblaščena ustanova. Pri nas 'točkovnega' sistema nimamo, zato bomo, vsaj za zdaj, ostali pri 'predmetih' in zbiranju 'potrdil - spričeval', ki jih bo mogoče vplesti v okvire formalnega izobraževanja.

Nataša E. Jelenc, ACS

**Z veseljem ponudim svoje
znanje drugim**
**Kako ocenjujejo Borzo znanja njeni
uporabniki**

Da je bila ustanovitev Borze koristna pridobitev, je pokazal že odziv ljudi. Danes, po letu in pol, sodeluje v Borzi že blizu 1000 ljudi, ki so dali okrog 1400 različnih ponudb znanja ali pa so znanje iskali. Zanimalo nas je, kaj o Borzi menijo njeni uporabniki, kako jo ocenjujejo in česa si še želijo.

Sestavili smo vprašalnik z 10 vprašanj. Nekatera so bila odprtega tipa, druga izbirnega. Vprašalnik smo poslali vsem takratnim uporabnikom Borze, odgovore pa nam jih je vrnila kar polovica in to je zelo ugodno.

Odgovori ponudnikov se pri nekaterih vprašanjih iz razumljivih razlogov razlikujejo od odgovorov iskalcev, pri drugih pa so dokaj skladni. Predstavljamo vam tiste, ki so najpogosteši ali posebno zanimivi. Pojdimo po vrsti.

Kje ste zvedeli za Borzo znanja?

Večina jih je zvedela za Borzo iz osrednjega slovenskega dnevnika Delo, kjer smo na začetku nekajkrat objavili reklamni oglas, iz radia in iz teleteksta (danes bi bila slika verjetno drugačna, saj nam ta čas brezplačno objavljajo sprotno ponudbo in povprasevanje druga javna občila). Presenetljivo malo jih je za Borzo zvedelo iz plakata in zloženke, čeprav smo razdelili tega gradiva kar precej.

Zakaj ste se odločili prav za Borzo znanja, čeprav bi lahko znanje ponudili ali dobili tudi drugje? Kakšni razlogi so vas vodili pri tej odločitvi?

(Ker je nekaj novega; ker omogoča zaslужek; ker je mogoče komunicirati z golj telefonsko; ker lahko dobite ali ponudite znanje, ki ga drugje ni mogoče dobiti; ker vas preprosto veseli svoje znanje ponuditi drugim; ker želite navezati stike z drugimi ljudmi, ipd.)

Presenetljiv je odgovor ponudnikov. Več kot tretjina jih je odgovorila, da so se za Borzo znanja odločili zato, ker jih preprosto veseli znanje ponuditi drugim. Drugi razlogi so, da je Borza novost, ki jo je bilo vredno preskusiti, omogoča zaslужek, neformalno učenje in uresničuje željo po navezavi stikov z novimi ljudmi. Iskalci pa vidijo vrednost Borze predvsem v tem, da lahko dobijo tisto znanje, ki ga ni mogoče dobiti drugje. Zelo pomembno zanje je tudi to, da se lahko učijo v manj formalnih okvirih ter prilagajajo čas in kraj učenja svojim potrebam. Očitno so prišli na svoj račun tudi tisti, ki žive v slabših gmotnih razmerah, saj navajajo kot razlog za vključitev to, da lahko dobijo znanje tudi po nižjih cenah kot drugie. Pomembno se jim tudi zdi, da lahko dobe informacije preprosto in hitro. In še nekaj odgovorov:

- Z dolgoletnim delom na določenih področjih pridobi človek določeno znanje in izkušnje, ki jih ne najde v knjigah in tako prihrani trud in denar drugim, obenem pa pridobi znanje s področij, ki jih obvladujejo drugi.
- Največja škoda se mi zdi zadrževati v sebi znanje, ki si ga pridobiš v šoli in s samoizobraževanjem.
- Sem 'lastnik' v tujini zelo iskanega znanja in izkušenj, ki jih pri nas (v Sloveniji) še ni.
- Če se bo Borza znanja še kaj razširila, bo meni kot invalidu pomenila lahek dostop do nekaterih stvari, ki jih želim zvedeti.
- Ker se mi je zdel tako prenašanje znanja zelo zanimivo. Zavrtiš šest številk in avtomatski odzivnik ti pove, kaj kdo ponuja in kaj kdo išče.
- Iskala sem informacije o tem kdo bi mi lahko prevedel strokovno besedilo. Odgovora na to sicer nisem dobila, me je pa gospa pri telefonu vprašala ali želim sama ponuditi svoje znanje. Zakaj pa ne? In tako sem se odločila - morda bom lahko celo kaj zaslužila.

- Za Borzo sem se odločil, ker sem preskusil že vse druge možnosti, pa mi ni uspelo dobiti želenega znanja.
- Mislim, da bi se pri vas lahko naučila kar koli.
- Borza znanja se mi je zdela preprosta rešitev za marsikatero vprašanje. Druženje ljudi z enakimi interesi, ne more biti kaj drugega kot uspeh.

All se vam zdi Borza znanja primeren način povezovanja ljudi s skupnimi Interesi?

97 odstotkov uporabnikov Borze se z odgovorom strinja, dva odstotka nista odgovorila, eni osebi pa se tako prenašanje znanja ne zdi primerno. Številke so dovolj zgovorne, zato komentar ni potreben.

All bi se na Borzi znanja oglasili večkrat, če bi bila v vaši soseski?

Tri četrtine ljudi bi prihajalo na Borzo osebno, če bi bila v njihovi soseski. Morda se zdi odgovor neskladen glede na to, da se ljudje priglašajo na Borzo skoraj samo po telefonu. Treba pa je upoštevati tudi objektivno okoliščino, da je namreč Andragoški center, kjer je bila Borza tedaj, ko smo zbirali podatke, v industrijskem območju, tja pa ljudje bolj malo zahajajo. Očitna pa je njihova potreba po osebnem komuniciranju.

All ste zadovoljni s postopkom posredovanja podatkov?

Večina je s postopkom posredovanja podatkov zadovoljna, nezadovoljni so le nekateri, ki jim še ni uspelo dobiti ustrezne osebe, z znanjem, ki ga iščejo. Ker se je danes obseg ponudbe in povpraševanja že močno povečal, domnevamo, da so tudi ti našli tisto, kar so iskali. Nekaj nezadovoljstva pa je povzročal računalniški program, ki nam je na začetku delal težave, vendar so te k sreči že odpravljene.

Ste bili zadovoljni z ljudmi, ki so zaposleni na Borzi znanja?

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so ljudje z osebami, ki so delaše in še delajo na Borzi, razen z nekaj izjemami, zadovoljni, nekateri bi jih radi tudi osebno spoznali. Kar nekaj neutralnih odgovorov ('ne vem') pa kaže, da so to morda težko presodili, glede na to, da so se pogovarjali z njimi zelo kratki čas.

All se vam zdi način objavljanja ponudbe in povpraševanja v javnih občilih ustrezen?

66 odstotkov uporabnikov nima pripomb k ustaljenem načinu objavljanja, kar 21 odstotkov pa jih ni zadovoljnih. Pripomirajo predvsem, da je premao objav. Tudi mi bi si želeli več objavljanja, vendar smo glede tega povsem odvisni od dobre volje uredništv javnih občit, ki nam sprotro ponudbo in povpraševanje objavljajo brezplačno, saj za drugačen način nimamo denarja.

All bi se znova obrnili na Borzo znanja?

Ljudje Borzo znanja potrebujejo, saj jih le 1 odstotek pravi, da se na Borzo ne bi več obrnili.

Pripombe in predlogi

Uporabniki Borze so dali številne pripombe k delovanju Borze. Nekatere so pozitivne, nekaj je negativnih, nekaj jih je mogoče upoštevati in so bile dobrodoše, druge pa žal ostajajo neuresničljive želje. Največkrat so uporabniki izrazili željo po večji obveščenosti. Omenili smo že, da obveščanje zahteva denar, tega pa žal nimamo. Kar nekaj ljudi si želi, da bi jih osebno seznanjali z vsem, kar se dogaja na Borzi. Žal to ni mogoče, kajti odkar je Borza prešla iz preskusne faze v obdobje rednega delovanja, je tam zaposlena le ena oseba. Njeno temeljno in bistveno delo je, da odgovarja na telefonske klice in si jih zapisuje. Ob tem ji ne ostaja časa za druge dejavnosti.

Predloge, ki so jih dali uporabniki, bi lahko strnili v tri večje skupine: propagandne akcije, širitev Borze znanja in srečanja. O informiraju in propagandi in s težavami v zvezi s tem je bilo že kar nekaj povedanega, zanimivi pa so predlogi v zvezi s širitevijo Borze. Uporabniki predlagajo ustanovitev lokalnih borz (o tem se že dogovarjam), hkrati pa povezovanje zunaj meja Slovenije - nekakšna internacionalna Borza. Zamenjal, ki je vsekakor vredna premislekal. Zelo veliko uporabnikov je izrazilo željo, da bi organizirali skupna srečanja, kjer bi si lahko menjavali izkušnje in znanje, morda bi srečanja organizirali tudi tematsko in povabili nanje strokovnjake ali pa bi organizirali interesne skupine. Predlogov je veliko in zanimivi so, žal pa večina presega okvire in možnosti Borze znanja.

Kako pogosto spremljate posamezna javna občila?

Vprašanje smo postavili zato, da bi laže in pravilno usmerjali prihodnjo propagando. Pokazalo se je, da največ uporabnikov spremija program nacionalne televizije (žal ima ta, z izjemo teleteksta, najmanj posluha za našo dejavnost). Sledijo osrednji slovenski dnevnik Delo, strokovne revije in časniki, ki objavljajo male oglase, nato različni radijski programi in drugo dnevno časopisje in periodika.

Končamo lahko z ugotovitvijo, da so ljudje na splošno z Borzo znanja zelo zadovoljni. V njej vidijo pridobitev, ki jim omogoča lahek in hiter dostop do informacij in znanja, zlasti tistega, ki ga drugje ne morejo dobiti. Ponudnikom pa omogoča zadovoljstvo ob tem, da prenašajo svoje znanje drugim, hkrati pa lahko pri tem tudi zaslužijo. Borza jim je utri novo pot do znanja, ali kot se je eden od uporabnikov slikovito izrazil: 'Borza znanja je kralnica lukenj v šolskem sistemu.'

Nekatere stvari bi tudi spremenili, predlogov je veliko, možnosti pa žal malo. Izidi ankete so pokazali tudi, da si ljudje zelo želijo druženja, medsebojnega spoznavanja in učenja v drugačnih oblikah, kot so jim po navadi na voljo.

Za konec pa še misel enega od uporabnikov: 'Ljudje se družimo samo za kakšne veselice, kje pa je še kaj drugega, na primer učenje česa novega! Tega pa ni, žal!'

V resnici nekaj malega že je, upamo pa, da bomo sčasoma razvili še več takšnih oblik, ki bodo zadovoljile potrebe najrazličnejših ljudi.

Irena Benedik, ACS

Osma letna konferenca ILSCAE Izobraževanje odraslih in moč

Izobraževanje odraslih in moč, to je bila tema 8. letne konference ILSCAE (International League for Social Commitment in Adult Education - Mednarodna liga za družbeno angažiranost v izobraževanju odraslih), ki je v skupni organizaciji ILSCAE in Andragoškega centra Slovenije, na Bledu od 26. junija do 3. julija združila delegate iz Anglije, Severne Irske, Poljske, Švice, Švedske, s Filipinov, iz Kostarike, Čila in Somalije.

ILSCAE so ustanovili v sedemdesetih letih na pobudo ameriških in angleških izobraževalcev odraslih. V skupnih prizadevanjih naj bi združevala teoretične in praktične na tem področju in pomagala uveljavljati izobraževanje odraslih kot družbeno moč. Od ustanovitve do danes se je v sami organizaciji marsikaj spremenilo, cilji delovanja, zapisani v ustanovni listini, pa so ostali isti:

- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da odkrivajo družbene, politične in ekonomske sile, ki ohranjajo revščino, zatiranje in politično nemoč, in jih skušajo premagati.
- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da bi videli v izobraževanju odraslih vzvod, ki omogoča vsem odraslim, da bi pridobili nadzor nad svojim življenjem kot delom življenja v skupnosti in okolju in ga tudi uresničevati.

- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da usmerjajo vire v vse tiste, ki so izkoriščani, zatirani in politično nemočni in da bi delovali solidarno pri razvijanju učnih dejavnosti z družbeno, politično, ekonomsko, kulturno in estetsko vsebino.
- Spodbujati izobraževalce odraslih, da se o zatiranju učijo od zatiranih, da poimenujejo svojo zatiranost ter jasno opredelijo etiko in vrednote, ki vodijo in usmerjajo njihovo prakso.
- Spodbujati vse, ki so odgovorni za izobraževanje in pripravo izobraževalcev odraslih, da zagotovijo ne samo povečanje njihovih tehničnih spremnosti, temveč tudi sposobnosti kritičnega presojanja etičnih in družbenih vprašanj.
- Spodbujati pripravo raziskav, izvajanje in poročanje o njih in o drugih oblikah znanja, ki je usmerjeno v izobraževanje odraslih kot silo družbenih sprememb.

Ti cilji so se kot rdeča nit prepletali v delu samem. Kako govoriti o izobraževanju odraslih kot družbeni moči, če se ob tem ne lotimo vprašanj o spremembah v razmerju moči, v raziskovanju po spolu in narodnosti ter upočatevamo, da sta marsikje družba na splošni in bolj konkretni način delovne sile, močno razdeljena po spolu in narodnosti, kar namenimo vsebuji?

Kako lahko izobraževanje priomore k urejanju vprašanja žensk, rase, etničnih skupin, imigrantov in beguncev, nacionalizmu, ekonomske moči, civilne družbe, nevladnih in prebivalstvenih organizacij? Je mogoče samo z izobraževanjem priomoreti k pravnemu urejanju enakosti žensk? Obstajajo programi za izobraževanje odraslih, ki to podpirajo? Kako lahko izobraževanje odraslih podpira narodovo kulturno identiteto, kjer gre tako za ustvarjanje kulturne identitete države, od koder ljudje izvirajo, in tudi za spoznavanje kulturne drugih držav, kjer živijo kot imigranti ali begunci. Kako zasnovati programe, ki bodo pomogli k integraciji v pluralistični družbi in ne k asimilaciji v monokulturni družbi ter kaj naj vsebujejo kurikulum v izobraževanju odraslih o nacionalni identiteti, da ne bo obravnavana kot izključna in ozka, temveč kot splošna in pluralistična. Koliko je v njih zapisano o rasni diskriminaciji, nasilju nad etničnimi manjšinami in odnosih sever-jug?

Kakšen je relativen položaj 'izobraževanja in usposabljanja za ekonomski razvoj ter izobraževanja in usposabljanja za državljanske pravice' po izkušnjah in v praksi izobraževanja odraslih? Kako se izobraževanje in usposabljanje za pridobivanje zasebne ekonomske moči včlenjuje v 'potrebe nacionalne ekonomije'? Drži, da je na voljo čedalje manj delovnih mest, zarje pa se zahteva vedno boljša usposobljenost in višja stopnja strokovne izobrazbe. Ali to pomeni, da je izobraževanje odraslih le ena od ovir, ki jih morajo posamezniki premagati na poti do zaposlitve, ali gre za resnično pripravo na delo? Ali izobraževanje odraslih priomore k spremenjanju pogledov na delo in zaposlitev, na drugačen odnos do poljavov, kot so delitev dela, in tako imenovani part-time in job-sharing? Kakšen ekonomski razvoj podpira izobraževanje odraslih? Ali je za globalni ekonomski sistem ali za ljudi v lokalnih skupnostih, ki naj pridobijo nekaj nadzora nad svojo lokalno ekonomijo? Kako se v to tematiko uvrščajo vprašanja o okolju?

Kako lahko izobraževanje odraslih priomore k krepitevi prostovoljskih organizacij in k demokraciji? Ali se lahko zanašamo, da bo izobraževanje odraslih zagotavljala samo

država? Katere druge organizacije še lahko izobražujejo in usposabljajo odrasle, poleg sindikatov in novih družbenih gibanj (ženska gibanja, gibanje zelenih), ki to že počno?

Organizatorji konference smo se zavedali, da je to problematiko mogoče osvetliti različno. Pričakovali smo veliko različnih pogledov in strategij, izkazalo pa se je, da ni čisto tako. Predvsem se člani organizacije strinjajo v enem - izobraževanje je moč. Gleda tega ni velikih skokov, so pa malo koraki, ki lahko peljejo do cilja. In praktiki, ki se s tem ukvarjajo, hodijo to pot v svojem vsakdanjem delu. Strinjali so se, da izobraževanje vsega dela ne zmore samo. Ali tako kot je v svojem prispevku zapisal udeleženec iz severne Irske: 'Severnoirska družba je močno razdeljena, in iz te razdelitve izhajata tudi nasilje in politična nestabilnost. Četudi se bo nasilje končalo, se je treba zavedati, da bodo verjetno temeljna nasprotja ostala. Če jih želimo odpraviti, se morata obe strani družbe naučiti živeti druga z drugo na enakovrednih temeljih in se tega tudi zavedati. In v tej povezavi je tudi izobraževanje odraslih, ki se ne more odtrgati od vsakdanje resničnosti družbeno-verske, ekonomske in politične razdelitve.'

In čeprav je veliko inovativnosti na vseh področjih izobraževanja, bo prispevek, ki ga bo izobraževanje lahko dalo k odpravi družbenih, kulturnih, ekonomskih in političnih problemov, odvisen od političnega napredka, primernega financiranja in pospeševanja izobraževanja, ki bo temeljilo na konsenzu, enakosti in pravici za vse.

Po oceni udeležencev je bila konferenca uspešna in dobro izpeljana. Pravijo, da je bila tiste vrste, ki daje obilo snovi za razmišljanje, in ko se konča odhajaš bogatejši za marsikatero izkušnjo in s spoznanjem, da nisi sam. Da so povsod ljudje, ki se spoprijemajo s problemi, ki pestijo tudi tebe, da je volja in da ljudje s to voljo živijo in delajo.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

S POTI

Z obiska Open universiteit na Nizozemskem

Financiranje in upravljanje Open universiteit, priprava kurzov in nadzor

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Za financiranje OU obstaja drugačna formula kot za financiranje tradicionalnih univerz in institucij HBO. Pri financirjanju tradicionalnih visokošolskih institucij je pomembno število vpisanih študentov in izsledki raziskovalnega dela. Za financiranje OU število vpisanih študentov ni pomembno. To se iz dneva v dan spreminja, saj poteka vpisovanje vse šolsko leto. Poleg tega večina študentov OU ne študira za diplomo. Na OU je

manj raziskovalnega dela kot na drugih univerzah. Vlada financira OU z vsoto 800.000 guldnov za posamezen kurz na leto, obračunsko število kurzov je 40. V resnici imajo na OU že zdaj približno 300 kurzov, razvijajo pa še nove. OU dobi približno 76 odstotkov svojih prihodkov od vlade, večino drugih sredstev pa dobi iz šolnin in s prodajo študijskega gradiva drugim univerzam.

Stroški priprave posameznih kurzov so različni, njihova ekonomičnost pa je odvisna od števila študentov. Posebno dragi so specializirani kurzi, v katere se vpisuje le malo študentov. Višino šolnine, znesek za izredni študij določi minister za šolstvo. Na podlagi tega zneska so na OU izračunali, da znaša ekvivalentna šolnina pri tem načinu študija 220 guldnov za kurz, za katerega je potrebno 100 ur študija. Od leta 1994 bodo lahko določali ceno sami; cene bodo različne. Tako bo prvi kurz, v katerega se bo vpisal študent stal 50 guldnov, drugi kurzi pa bodo po 290 do 350 guldnov. Leta 1997 bodo predvidoma dobili manj denarja od vlade, zato bodo morali šolnine postopoma zviševati, predvidoma za 50 guldnov na kurz. Študentje, ki nimajo dovolj denarja, bodo plačali nižjo šolnino. Nižja cena za posamezen kurz bo tudi, kadar se bodo študentje vpisali v več kurzov hkrati. Za kurze, ki niso del študijskega programa za diplomo, bo treba plačati višjo šolnino. OU deluje kot mešanica akademske institucije in podjetja. V prihodnje bo dejavnost OU čedalje bolj usmerjena na trg, ker bodo dobivali čedalje manj denarja od vlade.

Najbolj ustaljen način prodaje gradiva za samostojno učenje oziroma kurzov OU poteka po sporazumih z drugimi nizozemskimi in tujimi univerzami. Le-te kupujejo gradivo za posamezne kurze, ki ga študentje uporabljajo v sklopu rednega študijskega programa. Trenutno znaša cena posameznega kurza (gradiva za samostojno učenje brez tutorstva, izpitov in certifikata OU) 75 guldnov. Univerza, ki želi kupiti študijsko gradivo, plača tak znesek za vsako gradivo, zmeraj pa mora predložiti seznam študentov. Podoben model uporabljajo za prodajo svojih kurzov v druge evropske države. Ceno prilagodijo dodatnim storitvam (npr. tutorstvo poleg študijskega gradiva). Pogoj je, da lahko univerza, ki kupi gradivo le-to uporablja le za poučevanje na svoji univerzi in seveda le za eno generacijo študentov; za novo generacijo se postopek ponovi. Ceno kurza oblikujejo s pogajanjem in seveda po številu dodatnih storitev.

Študijskega gradiva za samostojno učenje ne prodajajo na prostem trgu; izjema so učbeniki, v katerih je samo vsebina kurza brez dodatnih vodil, nasvetov in brez nalog za samoocenjevanje (textbooks). Študentje si gradiva za samostojno učenje ne morejo posoditi v knjižnjicah, lahko si ga le ogledajo. Tako imajo večje možnosti za zaslužek, saj morajo tisti, ki želijo študirati, kupiti gradivo od njih.

Za upravljanje OU je odgovornih več teles. Člane izvršilnega odbora (Executive Board) določa vlada. Izvršilni odbor ima tri člane, v njem so predstavniki ministrstva za šolstvo, raziskovalnega inštituta za visoko šolstvo ter mestnega sveta. Imenovani so za štiri leta z možnostjo reelekcije. V senatu OU so vsi visokošolski profesorji, ki so zaposleni na OU (zdaj jih je 35). Med drugim odločajo o tem, katere študijske programe bodo razvijali in katere kurze v teh programih. Senat mora nato dobiti še dovoljenje od izvršilnega odbora, da dobi denar za razvoj teh programov in kurzov. V komisiji za

izobraževanje (Educational Committee) so predstavniki vseh sedmih fakultet, ki sestavljajo OU, predstavnik izvršilnega odbora in predstavnik senata. Sprejemajo končne odločitve o razvoju različnih kurzov. Pripravijo načrt razvoja kurza, opredelijo njegovo mesto v programu, njegove vsebine, katerim ciljnim skupinam je namenjen, predvidijo število študentov in stroške razvoja kurzov. Šele potem, ko je tak dokument pripravljen, komisija za izobraževanje odloča o programu in kurzu. V univerzitetnem svetu (University council) so po večini zunanji člani (župan mesta, predstavniki drugih univerz, podjetij in predstavnik izvršilnega odbora OU). Univerzitetni svet nadzoruje delo izvršilnega odbora. Če nastane med izvršilnim odborom in senatom spor, ima večjo moč izvršilni odbor, vendar se lahko zgodi, da ima tedaj pravico odločati o sporni zadevi univerzitetni svet. Interesi študentov so slabo zastopani. Študentje izvolijo svoje predstavnike v Študentski svet (Student Council), ki ima pravico le svetovati, ne pa tudi odločati. Svoje nasvete lahko sporočijo izvršilnemu odboru. Interese delavcev zastopa svet zaposlenih na OU (Council for Employees).

Pri pripravi kurzov oziroma študijskega gradiva na OU sodeluje približno 40 odstotkov profesorjev, zaposlenih na OU ter 60 odstotkov profesorjev, ki so redno zaposleni na drugih univerzah. Celoten proces od odločitve za razvoj določenega kurza do tiska študijskega gradiva traja približno dve do tri leta. Potem ko upravni organi OU sprejmejo odločitev in je denar zagotovljen, se začne priprava študijskega gradiva. Prvotni načrt priprave kurza obsega približno pet strani besedila. V njem so podane okvirne informacije, v natančnejšem načrtu, ki obsega približno 25 strani, pa so natančno določeni cilji in vsebine kurza, skupina za pripravo kurza z vodjo skupine, mediji, obseg in način tutorstva, natančna struktura kurza, število enot, kakšna bo posamezna enota znotraj kurza (enota je del kurza, ki ima določen cilj, je neka vsebinsko zaokrožena celota v posameznem kurzu). Poleg tega so v načrtu navedeni tutorji, ciljne skupine študentov, predvideno število študentov, didaktični opis kurza, način opravljanja izпитa, stroški priprave kurza, naloge posameznikov s časovnimi roki... Načrt pregledajo profesorji, senat OU in komisija za izobraževanje. Ko je odločitev sprejeta, začno avtorji pisati gradivo za samostojno učenje. Izobraževalni tehnologi pregledujejo gradivo in dajejo pisne pripombe. To so strokovnjaki, ki obvladujejo didaktična pravila oblikovanja gradiva za študij na daljavo. Avtorje gradiva usposabljamjo za razlicno pisanje gradiv. Zanje organizirajo poseben seminar, vsi dobijo tudi priročnik za pisanje gradiva, vendar to po navadi še ne zadošča. Potrebne so še osebne konzultacije avtorjev z izobraževalnimi tehnologi. Študentje (od pet do deset študentov) evalvirajo izvirnik študijskega gradiva glede na razumevanje snovi in študijske obremenitve. Izvirnik evalvirajo na podlagi vprašalnika (5 do 6 vprašanj na enoto). Vprašanja se nanašajo na vsako enoto posebej, poleg tega pa dajo študentje še svoje pripombe. Če ima kurz, npr. deset enot, bodo študentje odgovarjali na deset vprašalnikov. Na koncu je še skupinska razprava z vsemi študenti, izobraževalni tehnolog pa o vsem tem napiše poročilo. Z izidi tega ocenjevanja seznanijo vse, ki sodelujejo v skupini za pripravo kurzova. Pripombe študentov po navadi upoštevajo. Postopek evalviranja traja od dveh do treh mesecev. Poleg tega ocenjevanja študijskega gradiva ob pripravi kurza velja načelo, naj bi vsaka fakulteta po petih letih vsak kurz preverila. Pri preverjanju sodelujejo študentje in tutorji. Na OU potekajo tudi poskusni kurzi, vendar le občasno.

Pri drugih medijih poteka priprava nekoliko drugače. Uporabljajo jih, kadar nekaterih informacij ni mogoče podati zgolj s pisnim gradivom. Prednost ima torej pedagoški vidik, seveda pa izračunajo tudi stroške. Na OU napišejo besedilo za film, nato pa poiščejo nekoga, ki se ukvarja s filmsko proizvodnjo zunaj OU. Pri uporabi drugih sredstev ne ponavljajo snovi iz pisnega gradiva. Velkokrat skušajo s filmi (videokasetami) prikazati to, kar dosežejo druge univerze z ekskurzijami. Študij temelji večinoma na pisnih virih (približno 80 odstotkov), drugo pa so avdiodiskete, videokasete, interaktivni video, računalnik in kombinacije (npr. CD-rom in videodisk).

Vse študijsko gradivo pošiljajo iz skladišča gradiva v Heerlenu neposredno študentom na dom. To je povečini pisno gradivo, ki ima enotno podobo (glede tipa črk, načina oblikovanja) in ga je mogoče prepoznati. Pisno gradivo urejajo z računalnikom, tiskajo pa ga izven OU. OU nima lastne tiskarne, temveč več pogodb s komercialnimi tiskarnami. Pri pošiljanju gradiva imajo poseben popust po dogovoru s poštno organizacijo Nizozemske. Pri pošiljanju gradiva si tudi pomagajo z računalnikom; v bazi podatkov so imena študentov ter naslovi študijskega gradiva, ki ga študent potrebuje. Skladišče študijskih gradiv je bolj podobno tovarniški hali kot pa univerzi. Pisno in drugo gradivo namreč leži na policah, ki segajo od tal do stropa, nekaj metrov visoko. Naokrog je videti veliko naprav za ravnanje z gradivi in opremo za strojno pripravo paketov s študijskim gradivom; to daje še dodaten vtis tovarniške dvorane.

Kakovost študija preverja zunanjna komisija (External Committee). Sestavljena je iz predstavnikov drugih univerz, industrije, ministrstva za šolstvo ter univerz iz drugih držav. Na Nizozemskem imajo razvit sistem zagotavljanja kakovosti, vanj so zajete vse univerze. Na OU poteka preverjanje kakovosti študija tako kot na drugih univerzah na Nizozemskem. Pri preverjanju kakovosti se člani zunanje komisije pogovarjajo z osebjem OU, s študenti in z osebjem v študijskih središčih. Poleg tega poteka tudi anketiranje študentov z vprašalniki. Preverjanje kakovosti ni neposredno povezano s financiranjem OU.

Kurze OU priznavajo druge univerze; v ta namen pregledajo vsebine posameznega kurza in dajo študentu potrdilo, da ne potrebuje podobnih kurzov na drugih univerzah. S t.i. propedevtično diplomo (opravljen prvi letnik fakultete, v katerem so bolj splošne vsebine) gredo lahko študentje OU študirat na drugo univerzo. Poleg tega pa sklenejo še z določenimi drugimi univerzami sporazume o medsebojnem priznavanju kurzov.

Margerita Zagmajster, CRU

PONUJAJO VAM

Europahandbuch Weiterbildung

**Kdo? Kaj? Kje? Kdaj? Kako? Nadaljevalno
Izobraževanje brez meja**

Navezovanje stikov

Glede na evropski proces združevanja narašča tudi internacionalizacija nadaljnega izobraževanja. Zdaj je čas za navezovanje in širjenje stikov. **Europahandbuch Weiterbildung** vam v ta namen ponuja vse potrebne informacije.

Namigi in pobude za prakso

Tvegajte pogled čez mejo; tako boste spoznali ne le nadaljevalno izobraževanje v drugih deželah, temveč boste dobili tudi zamisli in spodbude, jih lahko prenesli v svoje okolje in jih tam razvijali.

Ekskluzivne informacije

Knjiga vam še posebej ponuja podatke o vzhodnoevropskih državah. Predstavitev vseh držav po enotni shemi vam zagotavlja, da se boste hitro znašli.

Avtentično vedenje

Knjigo sestavljajo detajli, ki so jih prispevali strokovnjaki iz različnih držav. Tako lahko dobite strokovven vpogled iz prve roke.

Vse v enem

Europahandbuch vam ponuja:

A: Poglavlje z opisi posameznih držav. Predstavljeni so sistemi nadaljevalnega izobraževanja vseh evropskih držav po enotnih merilih.

B: Evropska unija. Izčrpno so opisane vse dejavnosti EU v nadaljevalnem izobrazevanju.

C: Mednarodne organizacije. Ločeno so predstavljene osrednje evropske mednarodne institucije, ki pospešujejo in organizirajo nadaljevalno izobraževanje in menjavo.

E. Feuchthofen in Rainer Gütter. Naročite jo lahko pri posredniku ali neposredno pri založbi **Lüchterhand Verlag, Postfach 2352, 56513 Neuwied, Nemčija** po ceni 78 nemških mark.

(Povzeto po propagandnem letaku)

POSVETI, KONFERENCE

Ustvarjanje civilne družbe Vloga prostovoljskih organizacij v 'lokalni demokraciji'

Tak je naslov evropskega simpozija o prostovoljskih združenjih (European Symposium on Voluntary Associations - +ESVA) za leto 1994, ki bo potekal od **7. do 13. oktobra 1994 na Madžarskem in v Romuniji**.

Simpozij se bo začel v Budimpešti s proslavo desete obletnice ESVA, naslednji dan pa se bodo udeleženci preselili v Brasov v Romuniji, tam bodo potekala predavanja in delavnice.

Udeleženci so vabljeni, da v svojih referatih (dolgih največ 10 tipkanih strani) spregovorijo o zgodovinskih, teoretičnih in praktičnih vidikih prostovoljskih združenj, glede na njihovo vlogo pri: izražanju in preoblikovanju zahtev državljanov v političnih procesih; integraciji družbenih, etničnih in drugih manjšinskih skupin v političnih procesih na lokalni, nacionalni in evropski ravni in tudi v civilnem opismenjevanju. Pomembne so tudi zakonite, kulturne, politične, gospodarske in družbene razsežnosti prostovoljskih zruženj, pa tudi vprašanja in problemi vodenja, financiranja, mrež, komuniciranje, sodelovanje z vladnimi telesi. Posebno pozornost zaslužita izobraževanje in usposabljanje profesionalcev in prostovoljev.

Rok za oddajo izvlečka je 15. september 1994, rok za prijavo pa 1. september 1994.

Več podatkov o simpoziju in kopijo prijavnice lahko dobite na Andragopškem centru Slovenije pri Vidi A. Mohorčič Špolar ali neposredno pri organizatorjih na naslovu: **Mrs. M rta Mih lyfi, International ESVA Foundation, Corvin tér 8., 1011 Budapest, Hungary, tel./faks: +361 201 4928**

(Povzeto po simpozijskem bitenu)

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Adult education organisations in the counties of the European Community : notes for a directory. Barcelona : European Association for the Education of Adults, 1993. 192 str. (A. E. monographs ; 2)

Artifical Intelligence and its potential as an aid to vocational training and education / I. Aleksander ... (et al.). Berlin : CEDEFOP, 1988. 101 str.

Bildung für ein neues Europa = Education for a New Europe : Dokumentation der Arbeitsergebnisse = Documentation on the results of Work. Graz: Akademie Graz, Steirische Volkswirtschaftliche Gesellschaft, 1993. 136 str. Priloga: Jurij Jug: Die Erwachsenenbildung Sloweniens im Rahmen der Europäischen Integrationsprozesses (članek)

Boucouvalas, M.: Adult education in Greece. Vancouver : Centre for Continuing Education, The University of British Columbia, 1988. 137 str. (Monographs on comparative and area studies in adult education)

Literacy in developing countries: an analytical bibliography / prepared by Ursula Giere, Adama Quane and A Mahinda Ranaweera. Unesco Institute for Education (UIE), Hamburg. Paris : Unesco, International Bureau of Education, 1990. 178 str. (Buletin of the International Bureau of Education ; No. 254-257)

Commission memorandum on vocational training in the European Community in the 1990s / Commission of the European Community. Brussels : 12. December 1991. COM(91) 397 final. 23 str.

The development of education : national report from Sweden / International Conference on Education, Forty-third session, Geneva, 1992 / Swedish Ministry of Education and Science. Stockholm : Swedish Ministry of Education and Science, 1992. 47 str.

Distance education and the mainstream : convergence in education / edited by Peter Smith and Mavis Kelly. London ; New York ; Sydney : Croom Helm, 1987. 207 str.

Educational development in Korea : 1990-1992 : International Conference on Education, 43rd Session, Geneva, 1992 / Ministry of Education Republic of Korea. Seul : Ministry of Education Republic of Korea, 1992. 85 str.

Employment, unemployment and labor utilization / edited by Robert A. Hart. Boston : Unwin Hyman, 1988. 386 str.

Erwachsenenbildung von unten : Organisationsentwicklung in einem österreichischen Projekt / Inge Achleitner ... (et al.). Frankfurt (Main) : Pädagogische Arbeitsstelle, Deutscher Volkshochschul-Verband, 1988. 114 str.

Financing of continuing training In Italy / Luisa Ribolzi... (et al.). Berlin : CEDEFOP, 1990. 119 str.

Freire, Paulo: Pedagogy of the oppressed. London (etc.) : Penguin Books, 1972. 153 str.

Gerken, Gerd: Trend Zeit : die Zukunft überrascht sich selbst. Düsseldorf (usw.) : ECON, 1993. 559 str.

Graduate studies and research / Ingvar Werderlin and Ingrid Axberg Ahlsson, Editors. Linköping : Linköping University, Department of Education and Psychology, 1988. 138 str.

Hallak, Jacques: Educational planning: reflecting on the past and its prospects for the future. Paris : Unesco, International Institute for Educational Planning, 1991. 7 str. (IIEP Contributions : No. 2)

Herget, Hermann: The transition of young people into employment after completion of apprenticeship in the 'dual system' (in-plant training and part-time school). Berlin : CEDEFOP, 1987. 21 str.

Holek, Lothar: Systems and procedures of certification of qualifications in Denmark. Berlin : CEDEFOP, 1993. 139 str. (CEDEFOP panorama : national report ; December 1992)

Hurley, G.: Effective use of training resources. Geneva, ILO, 1987. VIII, 150 str.

International education Indicators. Handbook. General Assembly on International education indicators, Lugano-Cadro, 16-18 September 1991. Paris : OECD, Centre for Educational Research and Innovation, 1991. 206 str.

Izobraževanje odraslih kot strateški dejavnik pospeševanja našega družbenega in tehnološkega razvoja : 73. strokovno posvetovanje Zveze društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije, Ljubljana, 24. junij 1988. Ljubljana : Zveza društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije, 1988. 131 str.

Jereb, Janez: Strokovno izobraževanje in razvoj kadrov. Kranj : Moderna organizacija, 1989. 198 str.

Kappenstein, Peter: Occupational profiles of vocational counsellors in the Grand Duchy of Luxembourg. Berlin : CEDEFOP, 1992. 82 str.

Köditz, Volker: Vocational guidance and counseling for adults : abridged version of the summary report. Berlin, 7 and 8 December 1989. Berlin : CEDEFOP, 1990. 17 str.

Kraayvanger, G.; B. Hövels; B. van Onna: The financing of adult vocational education in the Netherlands. Berlin : CEDEFOP, 1990. 135 str.

Lawson, K. H.: Philosophical concepts and values in adult education. Revised edition. Milton Keynes : Open University Press, 1975. 120 str.

Leigh, D.: A practical approach to group training. London : Kogan Page, 1991. 192 str.

Long, Huey B.: Early innovators in adult education. London ; New York : Routledge, 1991. 161 str. (Routledge series on theory and practice of adult education in North America)

Mandon, Nicole: New information technologies and office employment - European comparisons. Berlin : CEDEFOP, 1989. 128 str.

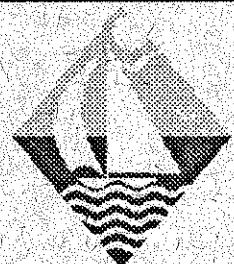
McGill, Ian; Liz Beaty: Action learning : a practitioner's guide. London : Kogan Page, 1992. 237 str.

Mezirow, Jack: Transformative dimensions of adult learning. San Francisco : Jossey-Bass, 1991. 247 str. (The Jossey-Bass higher and adult education series)

Mulej, Nada : Učna kartoteka : s sistemom do znanja. (Garnitura). Žalec : SLEDI, 1993. Didaktični komplet vsebuje: * prenosno kartotečno škatlo z ročajem, razdeljeno na pet predelkov (28x13x10,5 cm); * 500 učnih kartic v petih barvah (9,5x11,5 cm); * priročnik Spodbude za učenje (53 str.)

Nittel, Dieter: Report : Biographieforschung. Frankfurt (Main) : Pädagogische Arbeitsstelle des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, 1991. 144 str. (Berichte, Materialien, Planungshilfen)

Opening colleges to adult learners : report of the NIACE-TEED research project on adult learners in colleges of further education / edited by Veronica McGivney. Leicester : NIACE, 1991. 159 str.

Spoštovani bračci Novički!

Sporočamo vam, da je knjižnjica ACS zaprta od 18.7.1994 do 15.8.1994.

Peter Monetti, ACS

ACS
Narodna
knjižnica